

# Dziennik rządowy

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami  
Oświęcimskiem i Zatorskiem, tudzież z Wielkiem  
Księstwem Krakowskiem.

Rok 1854.

Oddział drugi.

Część V.

Wydana i rozestana dnia 24. Maja 1854.



## Landes-Regierungs-Blatt

für das

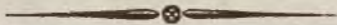
Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern  
Muschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

Jahrgang 1854.

Zweite Abtheilung.

V. Stück.

Ausgegeben und versendet am 24. Mai 1854.



## 13.

**Rozporządzenie Rządu krajowego z dnia 28. Marca 1854.,**

**którem wydaje się dla k. stołecznego miasta Lwowa nowe przepisy o fiakrach.**

## §. 1.

Nikommu, ktoby nie był w stanie wykazać się otrzymaném ku temu upoważnieniem czyli pozwoleniem, nie wolno w obszarze król. stołecznego miasta Lwowa trzymać numerowanego powozu najemnego, czyli tak zwanego fiakra, i takowym jeździć. Ktoby dopuścił się przekroczenia tego zakazu, zapłaci za karę dziesięć do pięćdziesiąt złr. mon. konw. dla miejscowego funduszu ubogich.

## §. 2.

O to upoważnienie czyli pozwolenie należy prosić c. k. Dyrekcyę Policyi, która ma prawo je wydawać i wygotowywać. Prośba ma zawierać wykaz dobrego zachowania się proszącego, tudzież, że posiada majątek do tego sposobu życia potrzebny.

O wydaném upoważnieniu należy zawiadomić Magistrat k. stołecznego miasta Lwowa w celu zapisania i poboru należytości przypadających od téj gależy utrzymywania się. Wszelako rzeczywiste wykonywanie upoważnienia może wtedy dopiero nastąpić, jeśli złożonym zostanie dowód opłacenia tych należytości, a przytém uznaném będzie, że powozy, konie i sprzężaj oraz obsłużenie przez woźnicę trzeźwego, pewnego i doskonale powozić umiejącego, odpowiadają celowi i są z przepisami zgodne.

## §. 3.

Każdy właściciel fiaków jest obowiązany, pozwolone zaprzęgi i powozy w pozwolonej ilości i należytem stanie każdego czasu mieć w pogotowiu dla użytku publiczności. Zarobkowania atoli fiakerskiego nie wolno pod żadnym pozorem sprawować więcéj zaprzęgami i wozami nad te co są pozwolone, inaczeyby przestępca popadł karze dziesięciu złr. konw. mon., któraby od każdego niepozwolonego zaprzęgu dla miejscowego funduszu ubogich zapłacić musiał.

## 13.

## Verordnung des Landesguberniums vom 28. März 1854,

mittels welcher für die k. Hauptstadt Lemberg eine neue Fiaker-Ordnung  
hinausgegeben wird.

## §. 1.

Niemand ist befugt, einen numerirten Lehenwagen oder sogenannten Fiaker innerhalb des Reichbildes der k. Hauptstadt Lemberg zu halten und damit zu fahren, der mit dem Befugniffe oder der Lizenz hiezu sich auszuweisen nicht im Stande ist. Wer sich begeben läßt, gegen dieses Verbot zu handeln, wird mit einer Strafe von Zehn bis Fünfzig Gulden für den Ortsarmenfond belegt.

## §. 2.

Diese Befugniß oder Lizenz ist bei der k. k. Polizeidirektion anzusuchen, welche solche zu verleihen und auszufertigen berechtigt ist. Das Gesuch muß die Nachweisung des Wohlverhaltens des Bewerbers und des zu diesem Nahrungsbetrieb erforderlichen Vermögens enthalten.

Von der erfolgten Verleihung ist der Magistrat der k. Hauptstadt Lemberg wegen Vorschreibung und Einhebung der für diesen Nahrungsbetrieb entfallenden Gebühren in Kenntniß zu setzen. Die wirkliche Ausübung des Befugnisses darf aber erst dann stattfinden, wenn sowohl der Erlag dieser Gebühren ausgewiesen ist, als auch Wagen, Pferde und Bespannung, dann deren Bedienung durch einen nüchternen, verlässlichen und des Fahrens vollkommen kundigen Kutscher als entsprechend und vorschriftsmäßig erkannt wurden.

## §. 3.

Jeder Fiakerhalter ist verpflichtet, die bewilligten Gespanne und Wägen jederzeit in der bewilligten Anzahl und in gehöriger Beschaffenheit zur Bedienung des Publikums bereit zu halten. Dagegen darf das Fiakergewerbe unter keinem Vorwande mit mehr Bespannungen und Wägen, als bewilligt wurden, betrieben werden, widrigens der Uebertreter in eine Strafe von Zehn Gulden Konv. Münze von jedem nicht befugten Gespanne für den Ortsarmenfond verfällt.



## §. 4.

Właściciele fiaków są obowiązani powozy swoje od dnia 1. Kwietnia do końca Października od 7. godziny rannéj do 10. wieczornéj, a od dnia 1. Listopada do końca Marca od 8. godziny rannéj do 9. wieczornéj mieć w pogotowiu na oznaczonych placach do stawania.

C. k. Dyrekcya Policji wyznacza place do stawania, równie jak ilość wozów i numera, które na każdym z nich stawać mają, tudzież ile z nich podczas karmienia koni, niemniej do końca teatru, balów, redut i t. p. na placach swoich, lub innych dla siebie osobno wyznaczonych miejscach w pogotowiu stać mają.

Prócz tego zostawia się téjże w szczególnych wypadkach, jakoto przy nadzwyczajnym napływie ludu, wydawać rozporządzenia odpowiednie potrzebom i okolicznościom, do których fiakry bez oporu zastosować się powinni. Wskazanego placu do stawania nie mogą oni samowolnie zmieniać. Na tych stojkach mają oni zachowywać się przyzwoicie i spokojnie.

## §. 5.

Powóz fiakerski będzie na trzech swoich stronach numerem sobie nadanym wyraźnie naznaczony, a właściciel używać może tylko numerowanego powozu swojego. Wykroczenie będzie karane opłatą pięciu złr. konw. monetą dla funduszu ubogich.

## §. 6.

Właściciele fiaków mogą tylko takich ludzi do służby przyjmować, którzy dobrze powozić umieją i są trzeźwi i porządni. Przed przyjęciem należy ich przedstawić c. k. Dyrekcji Policji, z kąd, jeśli zostaną zdawnymi uznani, otrzymają służbową kartę, którą podczas wykonywania swojej służby zawsze przy sobie nosić, i na każde żądanie stron okazać powinni. Sługa i służbodawca są odpowiedzialnymi za nadużycie téj karty.

Przy wystąpieniu sługi z obowiązku należy takową zwrócić c. k. Dyrekcji Policji.

Wykroczenia przeciw temu przepisowi, chociażby nie były objęte karnymi postanowieniami §. 429. księgi ustaw karnych, będą karane stosowną karą piéniężną lub cielesną.

## §. 4.

Die Fiakerhälter sind verbunden, ihre Wägen vom 1. April bis Ende Oktober von 7 Uhr Morgens bis 10 Uhr Abends und vom 1. November bis Ende März von 8 Uhr Morgens bis 9 Uhr Abends auf den bestimmten Aufstellungsplätzen bereit zu halten.

Die k. k. Polizei-Direktion bestimmt die Aufstellungsplätze sowie die Anzahl der Wägen und die Nummern, welche auf jedem derselben aufzustellen sind, ferner wie viele während der Fütterungszeit, dann bis zum Schluß des Theaters, der Bälle, Redouten u. dgl. auf ihren Standplätzen oder an den ihnen insbesondere bezeichneten Orten in Bereitschaft zu halten sind.

Es bleibt ihr außerdem vorbehalten, in besonderen Fällen, als bei außergewöhnlichem Zusammenströmen von Menschen, dem Bedarfe und den Umständen angemessene Anordnungen zu erlassen, welchen die Fiaker unweigerlich nachzukommen haben. Der angewiesene Standplatz darf eigenmächtig nicht gewechselt werden. Die Fiaker haben sich auf demselben anständig und ruhig zu verhalten.

## §. 5.

Der Fiakerwagen muß mit der ihm verliehenen Nummer an drei Seiten deutlich bezeichnet seyn, und der Fiakerhälter darf sich nur seines numerirten Wagens bedienen. Im Uebertretungsfalle ist er mit Fünf Gulden Konv. Münze für den Armenfond zu bestrafen.

## §. 6.

Die Fiakerhälter dürfen nur solche Knechte in Dienst aufnehmen, welche des Fahrens wohl kundig, nüchtern und ordentlich sind. Diese sind vor ihrer Aufnahme der k. k. Polizei-Direktion vorzustellen, und wenn sie für tauglich erkannt werden, mit einer Dienstkarte zu versehen, welche sie in Ausübung ihres Dienstes fortwährend bei sich zu führen, und über jedesmaliges Verlangen den Parteien vorzuweisen haben. Knecht und Dienstherr sind für den Mißbrauch dieser Karte verantwortlich.

Beim Austritte des Knechtes ist sie der k. k. Polizei-Direktion zurückzustellen.

Uebertretungen dieser Vorschrift sind, wenn sie auch nicht unter die Strafbestimmungen des §. 429 des Strafgesetzbuches fallen, mit einer angemessenen Geld- oder Körperstrafe zu ahnden.



## §. 7.

Właściciel fiaków jest odpowiedzialnym nie tylko za wszelką szkodę, jakąby wyrządził sługa nie potwierdzony przez władzę, ale także i za tę, któraby pochodziła ze złego stanu powozu, koni, albo z niedbalstwa ciężącego na nim lub na słudze, lub z obejścia się przeciwnego temu przepisowi.

## §. 8.

Właściciel fiaków i jego sługi mają wszelkie postanowienia i zakazy zawarte w istniejących przepisach o jeździe, i w innych tu należących ustawach i rozporządzeniach, jakoto w szczególności o szybkiej i nieostrożnej jeździe, o zostawianiu koni bez nadzoru i t. p. najściślej zachowywać; w przeciwnym bowiem razie byłiby podług dotyczących ustaw, albo według okoliczności przez c. k. Dyrekcyę Policji ukarani, a nawet skazani na utratę swojego upoważnienia.

## §. 9.

Właściciele fiaków i sługi ich są obowiązani, przy każdym wyjeździe powóz należycie obejrzyć i starannie nad tém czuwać, żeby tenże tak samo jak uprzęż i konie w dobrym były stanie, i czysto były utrzymywane.

## §. 10.

Właściciel fiaków i jego sługa są obowiązani, ze wszystkimi stronami przyzwolicie sobie postępować, w wymaganiu zapłaty nie przesadzać, i jeśli jest postanowioną taksa za jazdę, téj taksy ściśle się trzymać. Podczas jazdy z jaką stroną nie wolno im tytoniu palić.

Każde wykroczenie pod tym względem będzie odpowiednią karą ukaraném.

## §. 11.

Skoro strona powóz opuści, należy tenże dobrze opatrzyć, i rzeczy, jeśli-  
by jakie znalazły się po gościu jezdnym, oddać do c. k. Dyrekcyi Policji.

## §. 12.

Przy jeździe po kraju, zwłaszcza w inne koronne kraje, albotóż za granicę, ma fiakier istniejące ustawy i przepisy o przepustkach, paszportach i innych dokumentach podróжных, niemniej przepisy odnoszące się do pocztowego regale tak sam ze swojej osoby zachować, jakotóż żadnego podróжного nie wieść, któryby nie był w stanie wykazać się potrzebnymi dokumentami.

## §. 7.

Der Fiakerhälter ist nicht nur für allen Schaden verantwortlich, welcher durch einen von der Behörde nicht approbirten Knecht verursacht wird, sondern auch für denjenigen, welcher aus der schlechten Beschaffenheit des Wagens, der Pferde, dann einer ihm oder dem Knechte zur Last fallenden Fahrlässigkeit oder einem dieser Vorschriften zuwiderlaufenden Benehmen hervorgeht.

## §. 8.

Der Fiakerhälter und dessen Knechte haben alle durch die bestehende Fahrordnung und andere dahin einschlagende Gesetze und Verordnungen gegebenen Vorschriften und Verbote, als insbesondere des schnellen und unvorsichtigen Fahrens, des Stehenlassens der Pferde ohne Aufsicht u. s. w. strengstens zu befolgen, widrigenfalls sie nach den dießfälligen Gesetzen bestraft, oder nach Umständen von der k. k. Polizei-Direktion geahndet, oder selbst ihres Befugnisses verlustig erkannt werden.

## §. 9.

Die Fiakerhälter und deren Knechte sind verpflichtet, bei jeder Ausfahrt den Wagen genau zu untersuchen und sorgfältig darüber zu wachen, daß derselbe, sowie die Geschirre und Pferde sich im guten Zustande befinden und rein gehalten sind.

## §. 10.

Der Fiakerhälter und sein Knecht sind verpflichtet, allen Parteien auf eine anständige Art zu begegnen, die Zahlungsforderung nicht zu überspannen und insofern als eine Fahrtaxe festgesetzt ist, sich streng an dieselbe zu halten. Während des Fahrens mit einer Partei ist ihnen das Tabakrauchen untersagt.

Jeder Uebertretungsfall wird mit einer angemessenen Strafe geahndet.

## §. 11.

Sobald die Partei den Wagen verlassen hat, ist derselbe genau zu untersuchen, und sind die allenfalls zurückgelassenen Sachen des Fahrgastes der k. k. Polizei-Direktion zu übergeben.

## §. 12.

Bei Fahrten über Land, insbesondere in andere Kronländer oder in das Ausland hat der Fiaker die über Passirscheine, Pässe und andere Reiseurkunden, dann hinsichtlich des Postregals bestehenden Gesetze und Vorschriften sowohl für seine Person zu beobachten, als auch keinen Reisenden zu befördern, welcher sich mit den erforderlichen Urkunden auszuweisen nicht vermag.



## §. 13.

Jeśli by fiakry pod jakimkolwiek pozorem dali się użyć do przemysłnictwa przez linię, tedy nie tylko ulegną karze według postanowień dochodowej karnej ustawy, ale także prócz tego utracą swoje upoważnienie.

## §. 14.

Przy każdym niebezpieczeństwie ognia, lub w innych przygodach gminę miejską dotyczących, właściciel fiaków ma natychmiast stosownie do osobnych przepisów o gaszeniu ognia, i podług poleceń c. k. Dyrekcyi Policji, tudzież innych właściwych organów wysłać swe konie na wskazane place. Zachowanie się lub zaniechanie przeciwne temu postanowieniu pociągnie za sobą według okoliczności odpowiednią karę pieniężną, albo cielesną, albotóż nawet utratę upoważnienia.

## §. 15.

Właścicielom fiaków zabrania się, wyjąwszy naglące wypadki potrzeby, wieść chorych albo trupy w innych, jak na to przeznaczonych powozach.

Wykraczający będzie karany karą 10 do 20 zlr. konw. mon., a gdyby się to powtórzyło, utratą pozwolenia fiakerskiego, sługa zaś prócz tego poniesie cielesną karę.

## §. 16.

Zarobkowania fiakerskiego nie można bez pozwolenia c. k. Dyrekcyi Policji przenieść na inne osoby.

Ktoby się dopuścił samowładnie je odstąpić, traci udzielone sobie upoważnienie.

## §. 17.

C. k. Dyrekcyja Policji ma prawo każdego czasu przedsięwziąć rewizyę fiakerskich powozów, koni i zaprzęgów, nakazać usunięcie dostrzeżonych niedostateczności, i na wypadek nieposłuszeństwa naznaczyć stosowne kary porządkowe, i według okoliczności zarobkowanie zawiesić do usunięcia znalezionych niedostateczności, albo nawet wyrokować utratę pozwolenia na to nadanego.

## §. 18.

Prawo do zarobkowania fiakerskiego gaśnie przez śmierć uprawnionego, przez zrzeczenie się, albo przez zawyrokowanie utraty onego, wyszłe od władz przyzwoitych.



## §. 13.

Wenn sich Fiaker zu Einschwärmungen durch die Linie unter was immer für einem Vorwande gebrauchen lassen, so sollen sie nicht nur nach den Bestimmungen des Gefällen-Strafgesetzes bestraft, sondern überdieß ihres Befugnisses verlustig werden.

## §. 14.

Bei jeder Feuergefähr, oder in anderen die Stadtgemeinde treffenden Bedrängnissen hat der Fiakerhälter seine Pferde nach Maßgabe der besonderen Feuerlöschordnung und nach Weisung der k. k. Polizei-Direktion, sowie der anderen kompetenten Organe, sogleich an die angewiesenen Plätze zu stellen. Ein dieser Bestimmung zuwiderlaufendes Benehmen oder Unterlassen hat nach Umständen eine angemessene Geld- oder Körperstrafe, oder selbst den Verlust des Befugnisses zur Folge.

## §. 15.

Den Fiakerhältern ist mit Ausnahme dringender Nothfälle untersagt, Kranke oder Leichen in anderen, als den hiezu eigens bestimmten Wägen zu überführen.

Der Dawiderhandelnde wird mit 10 bis 20 fl. K. M., und in Wiederholungsfällen mit dem Verluste der Fiakerlizenz, der Knecht überdieß körperlich bestraft.

## §. 16.

Das Fiakergewerbe darf ohne Zustimmung der k. k. Polizei-Direktion an andere Personen nicht übertragen werden.

Wer sich beigegeben läßt, sie eigenmächtig abzutreten, verliert das ihm ertheilte Befugniß.

## §. 17.

Der k. k. Polizei-Direktion steht es jederzeit zu, eine Revision der Fiakerwägen, der Pferde und Geschirre vorzunehmen, die Abstellung der wahrgenommenen Gebrechen anzuordnen, im Nichtbefolgungsfalle angemessene Ordnungsstrafen zu verhängen, nach Umständen die Ausübung des Geschäftes bis zur Beseitigung der vorgefundenen Uebelstände einzustellen, oder selbst auf den Verlust der Lizenz zu sprechen.

## §. 18.

Das Recht zur Ausübung der Fiakernahrung erlischt durch den Tod des Berechtigten, durch Anheimsagung oder durch ein Erkenntniß der kompetenten Behörde auf Verlust desselben.

Przy powtórniem nadaniu zgasłego z powodu śmierci upoważnienia do profesyi fiakerskiej, należy według możliwości mieć wzgląd na pozostałą rodzinę.

### §. 19.

Przestrzeganie przepisów o fiakrach poruczone jest c. k. Dyrekcji Policji. Do niej w szczególności należy przeprowadzać śledztwa przy przekroczeniach tychże, wydawać wyroki, i wyrokowane kary do skutku przeprowadzać.

Postępowanie przytém jest sumaryczne. Rekursy odchodzą do c. k. Namiestnictwa i do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

### §. 20.

Wyroki karne, któremi wyrzeczona utrata pozwolenia, mają być przedłożone do potwierdzenia c. k. Namiestnictwu.

### §. 21.

Wszystkie rekursy mają być zapowiadane i podawane do c. k. Dyrekcji Policji, mianowicie zaś jeśli chodzi o uzyskanie lub utratę profesyi, w przeciągu 14 dni, w wszelkich innych wypadkach w przeciągu 3 dni.

**Gołuchowski** m. p.

## 14.

**Obwieszczenie Prezydium krajowego z dnia 17. Kwietnia 1854.,**

**o ustanowieniu oddzielnej Dyrekcji Budownictwa dla Krakowskiego Okręgu administracyjnego, która z dniem 1. Czerwca 1854. roku wstąpi w działalność.**

Stosownie do reskryptu Jego Ekscelencji Pana Ministra Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych z dnia 5. b. m. do l. 707. M. H., dla Krakowskiego Okręgu administracyjnego, składającego się z Wielkiego Księstwa Krakowskiego, i z 6 obwodów Galicji zachodniej, mianowicie: Wadowickiego, Bocheńskiego, Sandeckiego, Jasielskiego, Tarnowskiego i Rzeszowskiego, ustanawia się oddzielna Dyrekcja Budownictwa w Krakowie, która z dniem 1. Czerwca 1854. roku ma rozpocząć swe urzędowanie.

Taż Dyrekcja Budownictwa będzie podporządkowana c. k. Prezydium krajowemu Krakowskiego Okręgu administracyjnego; przeczco też Prezydium pod względem ogólnej służby budownictwa, o ile jej potrzeby z etatu Mini-



Bei der Wiederverleihung eines durch den Tod erloschenen Fiakergewerbes soll auf die hinterlassene Familie thunlichste Rücksicht genommen werden.

### §. 19.

Mit der Handhabung der Fiakerordnung ist die k. k. Polizei-Direktion beauftragt. Sie hat insbesondere gegen die Uebertretungen derselben die Untersuchung zu pflegen, das Erkenntniß zu schöpfen und die zuerkannten Strafen in Vollzug zu setzen.

Das Verfahren hiebei ist summarisch. Die Rekurse gehen an die k. k. Statthalterei und an das Ministerium des Innern.

### §. 20.

Straferkenntnisse, mit welchen auf Verlust der Lizenz gesprochen wird, sind der k. k. Statthalterei zur Bestätigung vorzulegen.

### §. 21.

Alle Rekurse sind bei der k. k. Polizei-Direktion anzumelden und einzubringen, und zwar in soferne es sich um den Erwerb oder Verlust des Gewerbes handelt, binnen 14 Tagen, in allen übrigen Fällen innerhalb 3 Tagen.

**Goluchowski** m. p.

## 14.

### Kundmachung des Landes-Präsidiums vom 17. April 1854,

über die Bestellung einer eigenen, für das Krakauer Verwaltungsgebiet mit dem 1. Juni 1854 in Wirksamkeit zu tretenden Bau-Direktion.

Zu Folge Erlasses Seiner Excellenz des Herrn Ministers für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 5. d. M. Z. 707 H. M. wird für das Krakauer Verwaltungsgebiet, bestehend aus dem Großherzogthume Krakau und den 6 westlichen galizischen Kreisen: Wadowice, Bochnia, Sandec, Jasło, Tarnow und Rzeszow, eine eigene Bau-Direktion mit dem Sitze in Krakau bestellt, welche mit dem 1. Juni 1854 in Wirksamkeit zu treten hat.

Diese Bau-Direktion wird dem k. k. Landes-Präsidium für das Krakauer Verwaltungsgebiet untergeordnet, wodurch das erwähnte Präsidium in Betreff des gesammten Baudienstes, in sofern solche aus dem Etat des hohen Ministeriums für Handel, Ge-

sterstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych założone będą, a więc pod względem interesów dotyczących osób do etatu budownictwa należących, podlegać ma bezpośrednio temu wysokiemu Ministerstwu.

Z dniem przeto 1. Czerwca 1854. roku ustać ma działanie galicyjskiego Prezydium, tudzież c. k. Rządu krajowego i Lwowskiej c. k. Dyrekeyi budowniczej na sprawy Budownictwa w Krakowskim Okręgu administracyjnym, i z tym dniem także przestaje urzędować tymczasowe Zawiadówstwo spraw budowniczych w Wielkiem Księstwie Krakowskim zaprowadzone, w samém zaś Wielkiem Księstwie Krakowskiem tymczasowy Urząd nad Budownictwem przełożony, urzędować przestaje.

**Gołuchowski m. p.**



werke und öffentliche Bauten bestritten wird, mithin auch in Betreff der Personal-Angelegenheiten, dem genannten hohen Ministerium unmittelbar zu unterstehen hat.

Mit dem 1. Juni 1854 hat somit der Einfluß des galizischen k. k. Landes-Präsidiums, dann des k. k. Guberniums und der k. k. Bau-Direktion in Lemberg auf das Bauwesen in dem Krakauer Verwaltungsgebiete aufzuhören, mit welchem Tage auch die für das Großherzogthum Krakau eingeführte provisorische Baugeschäftsleitung außer Wirksamkeit treten wird.

**Goluchowski** m. p.







